

SAMMEN

MØTEPLASSER, FELLESSKAP OG INTEGRERING LOKALT

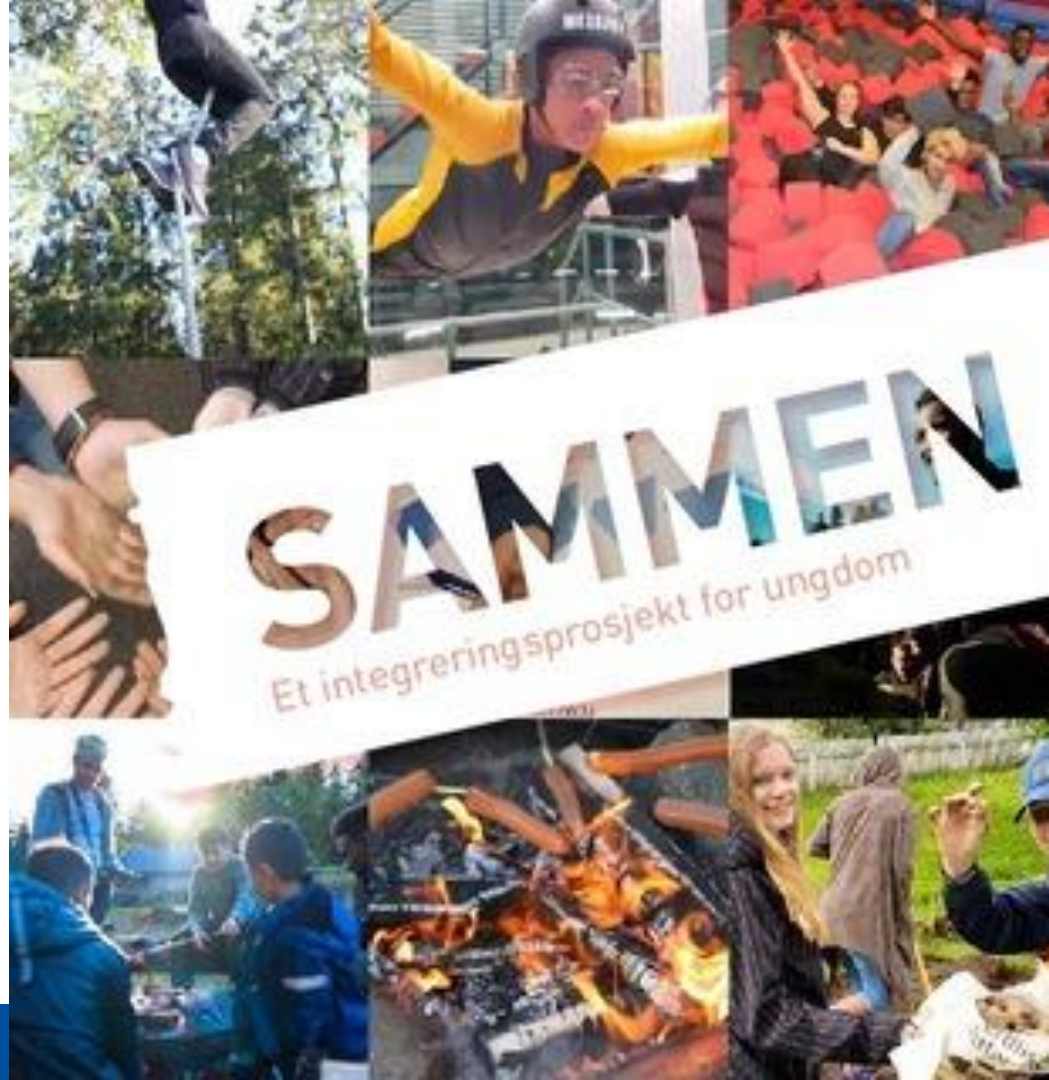
Berit Berg, professor i sosialt arbeid, NTNU/
forskningssjef ved NTNU Samfunnsforskning

SAMMEN-prosjektet

Et samarbeid mellom
SOS-barnebyer og
kommuner som bosetter
enslige mindreårige
flyktninger

Målgrupper

- Enslige mindreårige
- Norske ungdommer

Ungdom – tilhørighet og vennskap

- Møteplasser for enslige mindreårige flyktninger og norske ungdommer
- Bygger på gjensidighet og likeverd
- Felles interesser – nøkkelen til inkludering
- Bygger på ung-til-ung metodikk

Vi kan ikke dele ut bestevenner, men vi skal jobbe hardt for å skape ekte, gode relasjoner. (Sissel Aarak, programsjef for SOS-barnebyer)

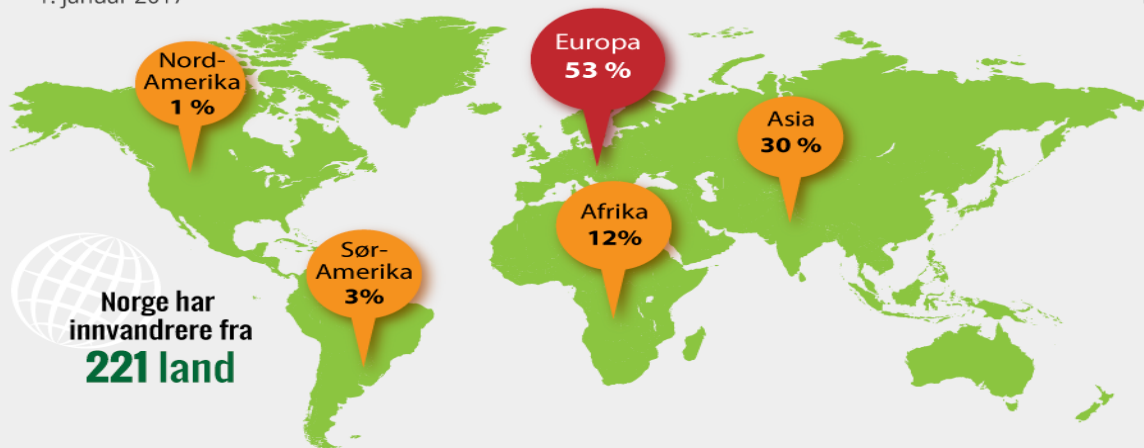
Innvandrerbefolkningen i Norge

- På landsbasis: 917 000. Av disse er 747 000 født i utlandet, 170 000 er norskfødte med innvandrerbakgrunn.
- Antallet innvandrere mer enn tidoblet på 40 år
- 221 ulike nasjonaliteter
- Om lag 200.000 under 20 år
- Om lag 220.000 har flyktningbakgrunn
- Familieinnvandring – største innvandringskategori
- Økt arbeidsinnvandring etter EU-utvidelsen i 2004
- Flyktninginnvandringen har gått i bølger. Økning fra slutten av 1980-tallet

<https://www.ssb.no/innvandring-og-innvandrere/faktaside/innvandring>

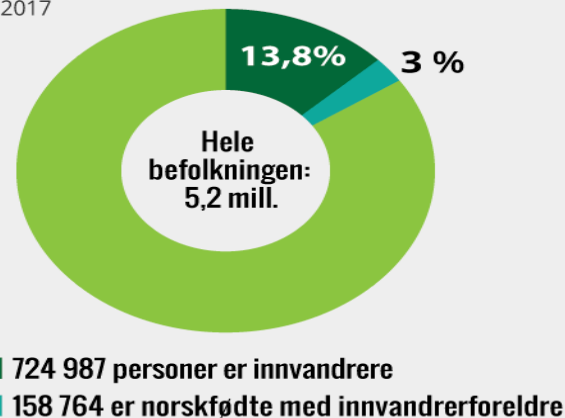
Hvor kommer innvandrerne fra?

1. januar 2017

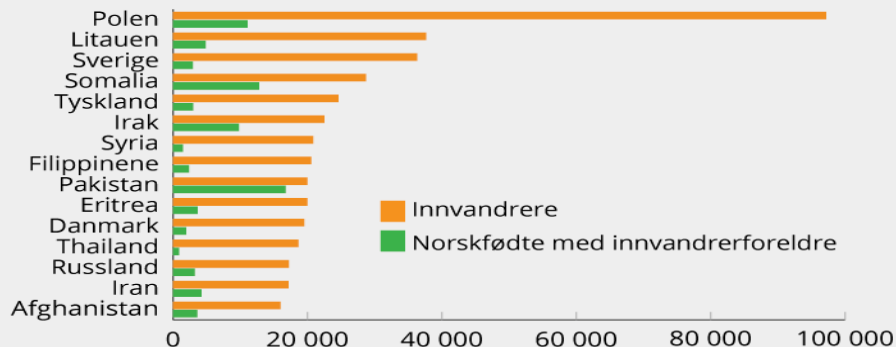
Hvor mange innvandrere er det?

1. januar 2017

De femten største landene

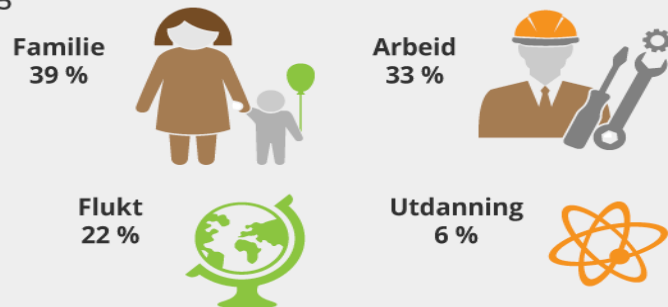
1. januar 2017

Hvorfor kommer innvandrere til Norge?

Ikke-nordiske statsborgere innvandret etter 1989

Bosatte 2015

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Ankomster av enslige mindreårige

- Ankomsttall 2000-2014: Stor variasjon 300-2 500 pr år
- Ankomster i 2015: 5 300
 - 1 av 4 er under 15 år
 - 2 av 3 fra Afghanistan
 - 8 av 10 er gutter
- Ankomster i 2016: 320 (flest fra Afghanistan og Eritrea)
- Ankomster i 2017: 191 (fra Afghanistan, Eritrea, Syria)
- Ankomster i 2018 – hittil i år: 325 (alle unntatt en fra Afghanistan)

En sammensatt gruppe

- Migrasjonsbakgrunn
- Botid i Norge
- Etnisk, kulturell og religiøs bakgrunn
- Familiesituasjon
- Alder
- Utdanningsbakgrunn
- Helse
- Med mye mer...

Sårbare grupper

- Barn og unge
- Enslige mindreårige
- Kvinner som har vært utsatt for vold
- Traumatiserte flyktninger
- Asylsøkere med kronisk sykdom/nedsatt funksjonsevne

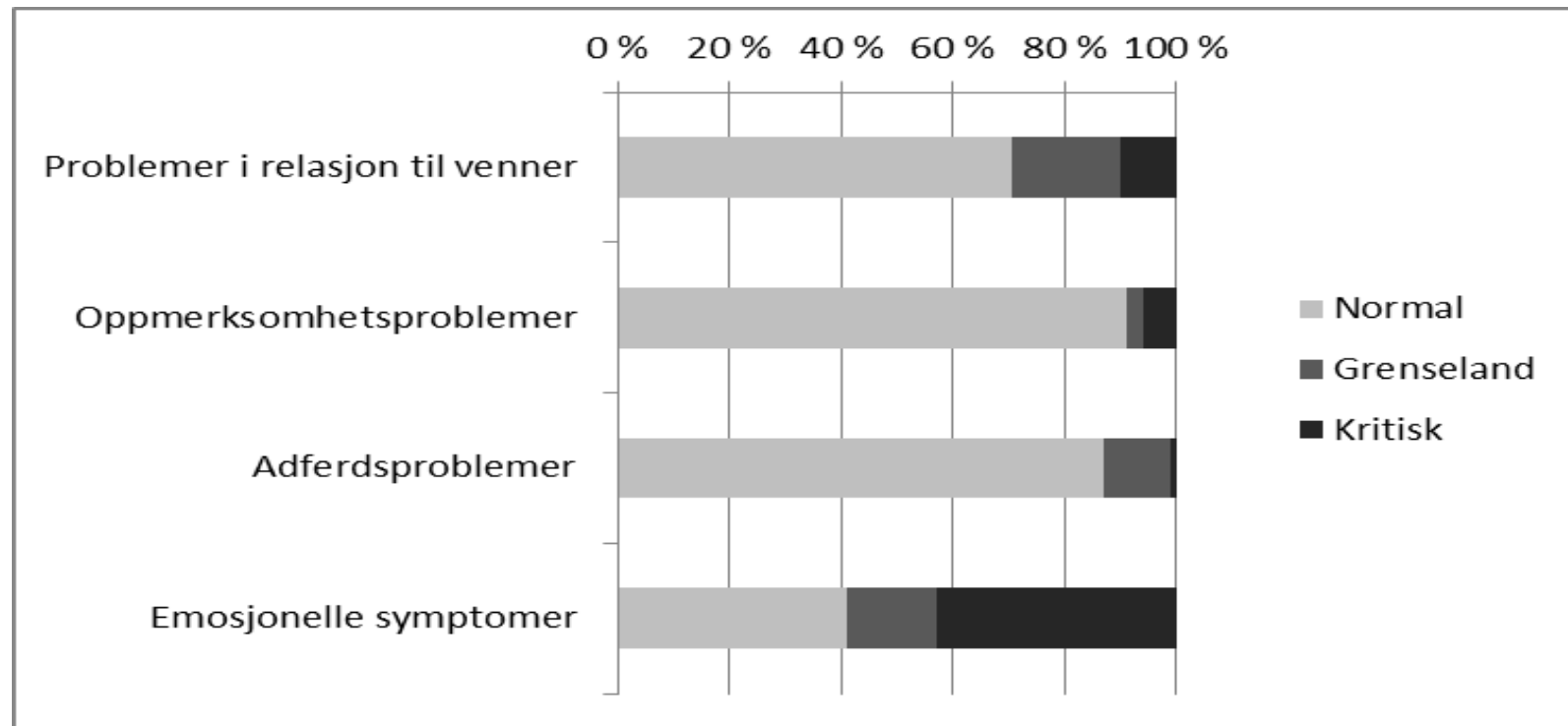
Jfr. EUs mottaksdirektiv

Levekår for barn i asylsøkerfasen

- Oppfølging av stortingsmeldingen *Barn på flukt* (Meld. St. 27 2011-2012)
- Todelt målsetting
 - Identifisere aktuelle problemstillinger og utarbeide design for levekårsundersøkelse som departementet kan ta i bruk jevnlig for å innhente kunnskap om levekår for målgruppen
 - Gjennomføre første levekårsundersøkelse for målgruppen
- Oppdragsgivere: Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Justisdepartementet
- Prosjektperiode 2013 – 2015

Problemområder – målt med SDQ

Emosjonelle problemer

- Jeg har ofte hodepine, vondt i magen eller kvalme
- Jeg bekymrer meg mye
- Jeg er ofte lei meg, nedfor eller på gråten
- Jeg blir nervøs i nye situasjoner
- Jeg er redd for mye, jeg blir lett skremt

43 % innen kritisk sone, 15 % «borderline»

Andelen asylbarn som befinner seg i en gråsoner eller har avvikende problemer er vesentlig høyere enn blant andre barn i Norge

Flyktningtilværelsen

Påkjenninger

Ekstreme opplevelser

Tap

Svik

Usikkerhet

Situasjonen i hjemlandet

Flyktningstatus

Eksiltilværelsen

Potensial

Individuelle ressurser

Ressurser i nettverket

Ressurser i tjenesteapparatet

SÅRBARHETSFAKTORER

RISIKOFAKTORER

BESKYTTELSESFAKTORER

MESTRINGSFAKTORER

Integreringsområder

- Arbeid
- Økonomi og levekår
- Helse og velferd
- Bosetting og bosituasjon
- Oppvekst og utdanning
- **Deltakelse**
- **Likestilling**
- **Sosial inkludering**

Doble identiteter

- Offer – overlever
- Ressurs - problem
- Avhengig - selvstendig
- Barn - voksen
- Flyktning – ungdom

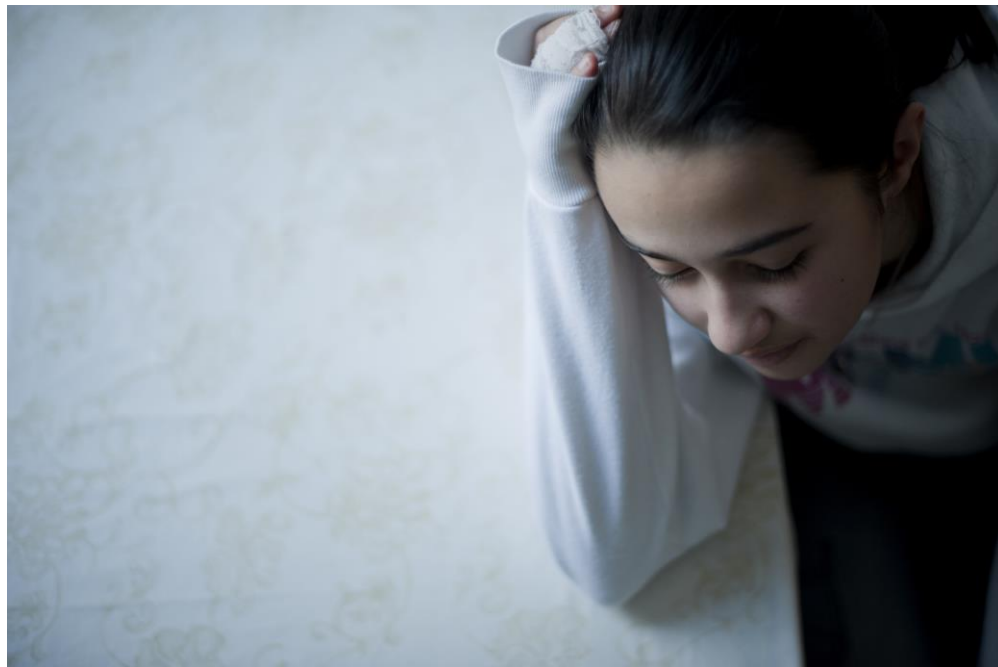
**Hvordan forholder vi
oss til denne
dobbeltheten?**

Jenteprosjektet på Saupstad

- Samarbeidsprosjekt mellom barnevern, helse, skole
- Målgruppe – minoritetsjenter og tvangsekteskap
- Oppsøkende arbeid
- Informasjon, dialog, tillitsbygging

Fra rapporten «Slipp oss til». Om brukermedvirkning i arbeid med flyktninger, Berg (red.) 1997

«Jeg glemmer å være trist...»

- Samarbeidsprosjekt mellom asylmottak, BUP og flyktninghelseteam
- Aktivitetsgrupper for barn og foreldre basert på drama- og musikkterapi
- Barnegrupper – gir barna et hvileskjær
- Foreldreveiledning gir foreldrene «litt mindre dårlig samvittighet»

«Jeg glemmer å være trist». Evaluering av et gruppebehandlingsprosjekt for barn og foreldre i mottak. (Berg 2006)

Har du hilst på din nye nabo?

- Naboskap
- Bekjentskap
- Vennskap
- FELLESSKAP

PRAT LES KLIKK

BIBLIOTEKET SOM
INTEGRERINGSARENA

Brobyggingsprosessen

- Handler om å bygge bro mellom det som var og det som er
- Mulighet til å bearbeide traumatiske opplevelser
- Normalisering av hverdagen – skole, arbeid, sosiale nettverk
- Inkludering
- Tillit, anerkjennelse, bekreftelse, respekt, omsorg

«*A sense of coherence*» (Aron Antonovsky)

På flukt

Moktar Paki Pudenic, 2009

Kontakt

Berit Berg

Institutt for sosialt arbeid, NTNU

berit.berg@ntnu.no

Prosjektoversikt og rapportbestilling:

NTNU Samfunnsforskning, Mangfold og inkludering

samforsk.no